

Jugoslaviji ugrabijo
posledicah angor-
skega pakta

polovanska vlada se boji,
da Nemčija pričela ro-
piti v Podonavju.

GRAD, 23. oktobra. —
je bilo danes objavljeno
oficijelno poročilo o
paktu, in dasi je bi-
nem poročilo zagotovljeno,
ali s tem paktom ustvar-
nja, ki bi utegnil moti-
konsolidacije na Bal-
na vlada v tukajšnjih
krogih vendar skrb, ka-
regirala Nemčija na to

katerih krogih se boje,
kakojta Nemčije nasilna
nemljiva in da utegne
Nemčija nakljub vsej
logiki vojaško ofenzivo
naravju.

izstopna poročila iz Bra-
naznanjajo, da so nem-
inženirji aktivno za-
madžarsko - slovaš-
jugoslovanski državlja-
potovati v Nemčijo,
dobiti za to potrebnih
na beograjskem ne-
nemškem kon-

reznitev treh
skih podmornic
v enem dnevu

podmornici so potopili
iki letalci, eno pa
iki rušilci, ki so pri-
na pomoč napadeni

ON, 23. oktobra. — An-
miraliteteta poroča, da
danes pogreznjene tri
podmornice. Dve pod-
so pogreznili z bomba-
ški bombniki, tretjo pa
anglijski rušilci, ki
na pomoč nekemu
pamniku, katerega
nemška podmorni-

ki so napadli dvoje
pravijo, da so sigur-
je potopili, ker se je
gleda, ko sta podmorni-
v globini iz njihovega
pričela pojavljati na
površini plast olja.
poroča angleška admi-
da so izgubili Nemci
teden, ko so napadli
obalo, šestnajst bomb-
so jih sestrelili angleš-

Italija deluje na ustvaritvi bloka balkan- skih držav, v zavoro agresivnosti

Tozadavna konferenca se bo vršila morda že v tednu dni
v Rimu ali Beogradu. — Italija želi zblizanja z
Anglijo in Francijo.

BUDIMPESTA, 23. oktobra. — Balkanski diplomatje pravi-
jo, da si Italija prizadeva ustvari-
močan balkanski blok, ki
bo pripomogel do boljših medse-
bojnih odnošajev med Italijo,
Francijo in Veliko Britanijo.

Ta blok, ki bi ga tvorile Mad-
žarska, Jugoslavija, Grčija, Bol-
garija, Rumunska in Turčija,
bi tvoril zapreko razširjanju
nemškega ali sovjetskega vpliva
na Balkan, istočasno pa bi tvo-
ril tudi ugodna tla sestanku fa-
šistov z zavezniki.

Poročila, ki pa niso uradno

Lunder-Adamičeva "Vaška Venera"

"Vaška Venera", igra v treh
dejanjih, ki jo je dalo društvo
Lunder - Adamič v soboto ob
priliki svoje tridesetletnice, je
vesela in živahna kmečka bur-
ka, katero je priredil za sloven-
ski oder znani ljubljanski komik
Janez Cesar, ki je obogatil slo-
vensko gledališče tudi z nepozab-
nim "Našim gospodom župni-
kom."

Vsi igralci, ki so nastopili v
burki, so bili izredno dobri, ven-
dar pa se more reči, da je od-
nesla krono Tičkova dekla Špe-
la, ki jo je z brezprimerno ori-
ginalnostjo podala gđ. Jennie
Dagarin. Bila je vseskozi ori-
ginalna neprisiljena in naravna,
ki vloge ni igrala, marveč jo je
živela.

Majda je igrala gđ. Olga
Marn, ki poseduje izreden i-
gralski talent, ki pa se v te vrste
vlogah ne uveljavlja v tisti me-
ri kakor v neprimerno težjih
vlogah frivilnih dam iz velike-
ga sveta, za kakršne vloge je
rojena. Kot graščakinja v "Na-
šem gospodu župniku" je bila
na primer neprekosljiva, kot
Majda pa ni ustvarila tako iz-
razitega videza resničnosti naiv-
ne kmečke nedolžnosti. Nič čud-
nega, za to ji manjka vpogled
v slovensko pedezelsko obeležje,
ki ji je kot v Ameriki rojeni
Slovenki, neznan. Toda mimo-
grede povedano: za predstavlja-
nje vlog kmečkih deklet naši o-
dri niso v zagati, je pa pomanj-
kanje diletantk, ki bi mogle res-
nično in z zahtevano fineso us-
tvariti težavne vloge, kakršna
je bila na primer njena v prej o-
menjeni francoski komediji.

Matevža Tička, posestnika in
copato-moža je prav dobro po-
godil Frank Česen, znani igra-
lec in režiser, ki je postal po ne-
kaj letih odsotnosti zopet pridob-
bitev našega domačega odra.
Bil je naraven in prepričeval-
en "gospodar", čigar igra je us-
tvarila mnogo veselja.

Cecilijo, njegovo ženo je po-
dala, in sicer tako kakor vedno,
kadar je na odru, ga. Josephi-
ne Močnik. Resolutna in odloč-
na slovenska žena, pa vendar
ne Ksantipa svojemu Sokratu.
Njena igra je naravna; zato je
vseskozi ugajala. Občinstvo pri-
čakuje vsikdar z veseljem nje-
nih nastopov.

Pankracija Čičigaja, zasebni-
ka, z vsemi žavbami namazane-
ga malomeščanskega Don Ju-
ana, je izborno podal Anton Ep-
pich, o katerem se more tudi re-
či, da je rojen za take vloge. Ob
njegovih nastopih je občinstvo
pokalo od smeha. Ljubljanski
Cassanova, ki bi bil vreden
drug originalnega ljubljanskega

lorda — Danila Cerarja.

Hlapca Brulčevega Poldeta
pa je podal Milan Medvešek. I-
gral je dobro, vlogo je znal glad-
ko in kretnje mu ne delajo te-
žav, vendar o njem velja isto
kar o Olgi Marnovi: on bi bil
mного bolj prepričevalen v vlo-

(Dalje na 2. str.)

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Yale, Kans. — Tukaj je umrl
nedavno Joseph Demšar, v sta-
rosti 62 let. Doma je bil iz Do-
brave nad Škofjo Loko, na Go-
renjskem.

Calumet, Mich. — Kar čez noč
je prišla zima v obiske. Ko smo
13. oktobra vstali, nas je že po-
zdravilo mesto in okolica pokri-
ta z belo snežno odejo. Nekoli-
ko smo bili iznenadeni nad tako
zgodnjim obiskom zime.

La Salle, Ill. — Zadnje dni je
tu umrla rojakinja Mary Seti-
na, ki je bolehal čez dve leti.

Chicago. — John Zajec, star
57 let in z naslova 3316 Adams
St., Bellwood, je 20. oktobra ob-
ležal mrtev pod avtom, ki ga je
povozil na oglu Madison in Dva-
intridesete ulice v Bellwoodu.
Druge podrobnosti niso znane.

VATIKAN OPOZARJA NA BOLJŠEVIŠKO NEVARNOST

Rim. — V dobro poučenih
vatikanskih krogih poročajo o
akcijskem načrtu papeža Pija
XII. naslednje podrobnosti:

Papež se bo obrnil na vse dr-
žave, ki so svoječasnno podpisa-
le protikomunistični pakt, naj se
izjavijo, ali smatrajo določbe
tega pakta še za veljavne. V
primeru pritrdilnih odgovorov
bo Vatikan opozoril na boljše-
vicijsko katoliške Poljske, ki je
prišla pod rusko oblast in na po-
ločaj katoliškega prebivalstva
v onem delu Poljske, ki ga je
zasedla Nemčija, kakor tudi na
nevarnost boljše- vicijske vse Ev-
rope.

ŠPANSKI ODHAJAJO IZ FRANCJE

"Corriere della Sera" poroča,
da je francoska vlada sklenila
repatriirati vse španske begun-
ce, ki se nahajajo na njenem o-
memlju. Španci odhajajo v tru-
mah nazaj v Španijo.

Asesment

Jutri se bo pobiral asesment
v spodnji dvorani Slov. nar. do-
ma na St. Clair Ave.

Ruško-turški spor radi ozemlja, ki je že dvakrat menjalo gospodarje

Turčija je koncentrirala na meji spornega ozemlja
300,000 mož. — Ozemlje, ki je bilo že prej turško,
je dobila Turčija od Rusije leta 1920.

Turško vojaštvo na pohodu

Turško vojaštvo na pohodu
ISTAMBUL, Turčija, 23. ok-
tobra. — Iz uradnih krogov v
Istambulu se doznava, da je
Sovjetska Rusija zahtevala od
Turčije povratek turškega Kars
in Ardahan okraja, v kar pa
Turčija noče privoliti.

V odgovor je Turčija kon-
centrirala v teh okrajih 300,000
mož svojega vojaštva, ki ima
nalogo braniti ti dve vzhodni
provinci Turčije. Dalje se poro-
ča, da se sovjetske divizije kon-

centrirajo v Sovjetski Armeniji,
ki leži nasproti tema dvema
turškima provincama.

Sporna okraja je dobila Tur-
čija od Sovjetske Rusije leta
1920, pred tem pa je Rusija le-
ta 1870 vzela to ozemlje Turčij-
ji.

Napetost med Rusijo in Tur-
čijo narašča in obe deželi zbira-
ta svoje vojaštvo na ozemlju
med Crnim in Kaspijskim mor-
jem.

Earl Browder obto- žen rabe ponareje- nega potnega lista

Republikanski k o ngresnik
Thomas obtožuje justični
department zanemarjanja
svojih dolžnosti.

WASHINGTON, 22. oktobra.
— Justični department Zedinje-
nih držav je danes izjavil, da je
pripravljen pričeti akcijo proti
Earlu Browderju, generalnemu
tajniku komunistične stranke, v
zvezi z rabo napačnega potnega
lista, katerega se je baje poslu-
žil Browder.

Republikanski kongresnik J.
Parnell Thomas iz New Jersey-
ja je obtožil justični depart-
ment, da ni slednji ukrenil ničes-
ar v zadevi Browderja, ki je
pred Diesovim odborom svoje-
časno priznal, da se je ob neki
priliki poslužil falsificiranega a-
li ponarejenega potnega lista.

Na podlagi te obtožbe je zdaj
justični department izjavil, da
bo uvedel proti Browderju zaka-
nito zaslišanje.

New York, 23. oktobra. — E.
Browder je bil danes tukaj are-
tiran ter postavljen pod \$5,000
varščine, katero je nemudoma
založila zanj prominentna soci-
alna dama Mrs. Huntington iz
New Canaana, Conn. Ker pa je
bilo nocoj že prepozno za izpre-
membe v postopanju, je moral
Browder noč prebiti v ječi.

Rokoborba v Central Armory

V sredo zvečer se pomerita v
Central Armory za premoč ro-
koborca Alex Kasaboski in ve-
liki Mephisto. Ob tej priliki na-
stopijo tudi trije novi rokobor-
ci in sicer Jack Turner s Felix
Slowikowskijem; Španec Juan
Olaguival z McDonaldom; in
Olaf Svensen s Harry Kentom.

Kultura

SEJA

V sredo zvečer ob 8. uri se vr-
ši seja čitalnice Slovenskega
delavskega doma na Waterloo
Rd. Nadzorniki so prošeni, da
pridejo točno ob 7:30, da pre-
gledajo knjige.

VAJA

Vsak torek in četrtek ob os-
mih zvečer se vrši vaja pevске-
ga zbora "Jadran" v Sloven-
skem delavskem domu na Wa-
terloo Rd.

Nov grob

Kakor smo že poročali, je u-
mrl Frank Gredenc, star 64 let.
V Clevelandu je bival 38 let. Do-
ma je bil iz vasi Dolenje Karte-
ljevo, fara Mirna peč. Tukaj za-
pušča žalujočo soprogo Nežo,
dva sina, Franka in Alberta, in
šest hčera: Catherine Adamič
v Burtonu, Ohio, Uršulo Rako-
vec, Frances Nagode, Julijo Kar-
lovac, Anno Hulsebus in Helen
Campola, in 24 vnukov. 21 let
je bil zaposlen pri H. P. Ameri-
can Steel and Wire Co. Bil je
član družstva sv. Nikola št. 22
HBZ. Pogreb se bo vršil iz hiše
žalosti na 1017 East 61st St. v
sredo jutraj ob 9. uri v cerkev
sv. Vida in na Calvary pokopa-
lišče pod vodstvom Frank Za-
krajškovega pogrebneга zavo-
da. Bodi mu ohranjen blag spo-
min, preostali pa naše soža-
lje!

Se priporoča za izvolitev

Anthony A. Flegler, bivši dr-
žavni poslanec, se priporoča
priateljem, da ga izvolijo v
urad mestnega sodnika za ter-
min, ki se prične 3. jan. 1940.
Mr. Flegler je advokat in prak-
ticira že 13 let.

Seja

V sredo, 25. oktobra se vrši
seja Kluba društev Slov. druš-
tva na Reher Ave. ob 7:30
uri zvečer.

NEMCI SO ZASEGLI NA AT- LANTIKU AMERIŠKI PARNIK

Nemci so pripeljali parnik pod nemško za-
stavo in z nemško posadko na krovu v
rusko pristanišče Murmansk.

AMERIŠKE OBLASTI POIZVEDUJEJO O STANJU STVARI

Kakor naznanjajo sinočnja
poročila, so Nemci nekje na At-
lantiku zasegli ameriški tovor-
ni parnik City of Flint, s kate-
rim so odpluli v Kola zaliv, ki
se nahaja v bližini Murmanska,
v Rusiji.

Parnik je bil na potu, ko je
bil zasežen, iz New Yorka v Li-
verpool in Glasgow. Poročilo
ne pove, pod kakšno pretežno
je bil parnik zasežen, toda so-
di se, da so ga Nemci zasegli,
ker so smatrali, da vozi kontra-
band.

Poročila iz Rusije naznanja-
jo, da je parnik priplul v Ko-
la zaliv pod nemško zastavo in
z nemško posadko. Poročilo ne
pove, kaj je z ameriško posad-
ko, ki je bila na krovu, ko je bil
parnik zasežen, pač pa poročilo
iz Murmanska naznanja, da so
ruske oblasti začasno zasegle
parnik in internirale njegovo
nemško posadko. Tako poroča
oficijelna sovjetska agencija
Tass.

Ameriške oblasti so uvedle
nemudoma poizvedovanja, kaka-
šno blago je imel parnik na kro-
vu, ko je bil zasežen. Oblasti
pravijo, da če je bilo na parni-
ku več kot 51 procentov blaga,
ki se ga smatra za kontraband,
so imeli Nemci pravico zaseči
parnik.

SMRT ZNANEGA AMERI- ŠKEGA PISATELJA

PASADENA, Cal., 23. okto-
bra. — Danes je tukaj umrl Za-
ne Grey, znani in slavni ameri-
ški pisatelj, ki je pisal povesti iz
življenja "divjega zapada". —
Mnogo njegovih povesti, ki so
postale popularne po vsem sve-
tu, je prevedenih tudi v sloven-
ščino in nekatera njegova dela
so izšla v celotnih slovenskih
knjigah. Pisatelj je bil po po-
kladi zobozdravnik, toda je kma-
lju prenehal z izvrševanjem
prakse ter se posvetil zgolj pi-
sateljevanju, s katerim je za-
služil težke milijone. Umrl je
za srčno kapjo v 64. letu svoje
starosti. Njegovo truplo bo v
sredo (jutri) sežgano.

Povprašuje za bratom

Gospod Anton Koman iz Do-
brunja, št. 23 pri Ljubljani po-
vprašuje v pismu, če kdo ve za
njegovega brata Franca Koma-
na, ki se nahaja v Ameriki že
39 let. Zadnjič je bil njegov na-
slov, da se nahaja v oskrbi Way-
farer's kluba, Lakeside Ave.
Cleveland, O., toda, tam nič ne
vedo o njem. Ako kdo kaj ve o
tem, naj blagovoli sporočiti ali
bratu na gorajšnji naslov ali na
podpisane. J. A. Grdina.

O'Donnel indorsiran

Delavska nestranskarska liga,
ki politično podpira CIO organi-
zacijo, je sledila včeraj Clevel-
andski delavski federaciji, ki
spada k A. F. of L. ter indorsi-
rala kandidaturu Johna E. O'
Donnella za župana. Istočasno
je O'Donnell, ki je republikan-
ec, naznanil, da je bila usta-
novljena organizacija demokra-
tičnih varčnih voditeljev, ki so
sklenili, da bodo podpirali nje-
ga v boju proti sedanjemu žu-
panu Haroldu H. Burtonu.

"Nova vlada" Nemči- je v inozemstvu

Anglija bi s to potezo doka-
zala nemškemu narodu,
da se noče vojskovati pro-
ti nemškemu ljudstvu.

NEW YORK, 23. oktobra. —
Casopis "Daily News" poroča,
da so dospela v New York ne-
cenzurirana poročila, da name-
rava angleška vlada priznati
de jure — to se pravi zakonito,
ne pa aktualno — nemško vla-
do v Londonu.

Strategija te poteze bi bila
dvojna:

Nemškemu ljudstvu bi bilo s
tem pojasnjeno, da nimajo za-
vezniki nobenega namena, voj-
skovati se proti nemškemu na-
rodu ter da so pripravljeni, skle-
niti "častni" mir z nemško vla-
do, ki ji pa ne sme načelovati
Hitler.

Drugič pa bi služila ta gesta
kot odgovor bivšemu angleške-
mu premierju Lloydj Georgu
in njegovim pristašem, ki pravi-
jo, da bi morala angleška vla-
da posvetiti svojo pozornost
Hitlerjevimi mirovnimi predlo-
gom.

Ta nemška vlada, ki bi bila u-
stanovljena v inozemstvu, bi se-
stojala iz bivših ministrov prej-
šnjih demokratičnih nemških
vlad in iz članov prejšnjih rajh-
stagov, ki se nahajajo zdaj v i-
nozemstvu.

Radi spora pri Chrysler je 57,000 brezposelnih

Zastopnik države grozi, da
bo država posegla vmes,
ako se ne doseže sporazu-
ma med unijo in korporaci-
cijo.

DETROIT, 23. oktobra. — Ar-
thur E. Raab, predsednik Mi-
chigan State Labor Mediation
odborna, ki sedi kot opazovalec
pri pogajanjih med zastopniki
CIO United Automobile Work-
ers unije in predstavniki Chry-
slerjeve korporacije, je danes
zagrozil, da se bo poslužil obla-
sti in polnomoči državnega de-
javskega akta, ako se potom
pogajanj ne odpravi nesporazu-
ma, radi katerega je danes
57,000 delavcev brezposelnih.

"Nam je že dovolj teh večnih
prerekanj in pogajanj, ki ne po-
kažejo nobenih uspehov," je de-
jal Raab. "Ako sporni stranki
ne dosežeta sporazuma, se bomo
poslužili v polni meri provizij,
ki nam jih daje na razpolago
državni delavski zakon."

Zaroka

Zadnji teden se je zaročila
Miss Sophie Marie Urbas, hčer-
ka Mr. in Mrs. Louis Urbas,
17205 Groveswood Ave., z Mr.
Albertom H. Spehkom, sinom
Mr. in Mrs. John Spehek, 16226
Arcade Ave. Naše čestitke.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev ..... \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexiku za celo leto \$6.00
za 6 mesecev ..... \$3.25; za 3 mesece \$1.60
Za Zedinjene države za celo leto \$4.50
za 6 mesecev ..... \$2.50; za 3 mesece \$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto ..... \$8.00 za 6 mesecev \$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ČUDNA IN PREČUDNA VOJNA

Sledeči članek, ki ga v izčrpnih podajamo, je priobčilen v nedeljskem "Plain Dealerju" njegov članek Spence D. Irwin. Članek je zanimiv v več kot enem oziru. Prvič, kaže cincanje v sedanji vojni, v kateri se "borijo" tako, kakor da se drug drugega boje, drugič pa obravnava vlogo Rusije, ki jo igra danes v svetovni politiki. Nad vse pa je značilen članek zato, ker je izšel v meščanskem listu in ker ga je spisal meščanski orientiran urednik.

V najbolj čudni vojni zgodovine, ki se danes bje, se vrše na diplomatski fronti težje borbe kakor pa na vojaški. Bitke aktovk prinašajo važnejše rezultate kakor pa bitke ob Renu.

Adolf Hitler dela neprestano svoje "končne" in "zadnje" overture za mir. Velika Britanija, ki trpi velike izgube na svojih ladjah, ki jih napadajo nemška letala in podmornice, doslej še ni udarila nazaj. Francoske čete na zapadni fronti ali drže svoje postojanke, ki so jih zavzele, ali pa so bile pognane nazaj na svojo lastno zemljo; to je pač odvisno, komu boste verjeli: ali poročilom nemškega ali francoskega generalnega štaba.

Danes je vse odvisno od besede "morda". Morda bo vojna, morda bo mir. Rusija bo morda pomagala Nemčiji, da se bo slednja mogla vzdržati na površju, ali ji pa morda ne bo. Italija bo šla morda ob strani Nemčije v vojno, ali pa bo morda Mussolini modro odločil, da ima Italija ostati zunaj tega pretepa.

V prizadevanju, da bi se vsaj kolikor toliko znašli v tej zapleteni situaciji, si moramo ohraniti pred očmi nekatera dejstva.

Prvič, možje, ki so omogočili Monakovo — Chamberlain, Daladier in Bonnet — so še vedno na oblasti v svojih deželah. (Vsa podčrtanja so naša. Uredništvo.) Ti možje so sicer reorganizirali svoje kabinete z namenom, da bi ustvarili med ljudstvom vtis, da predstavljajo sedanji kabineti večjo ljudsko reprezentanco in voljo, kar pa ni niti najmanj res.

Chamberlain je poklical v svoj kabinet dvoje svojih kritikov, Winstona Churchilla in Anthonyja Edena, ki sta pa oba člana stare konservativne stranke.

Daladier je ustanovil nekaj novih ministrskih mest, na katera mesta pa je pozval samo člane svoje radikalno-socialistične stranke. Bonnet, ki je bil zli duh monakovske konference, je bil sicer odstavljen z načelstva zunanjega ministristva, toda je še vedno ostal v kabinetu kot vpliven minister pravosodja.

Kritika nad Chamberlainovim vodstvom sedanje vojne v Angliji stalno narašča. V Angliji se čedalje bolj širi in uveljavlja mnenje, da Chamberlain ni izpremenil v toliko meri svojega naziranja o Hitlerju in o njegovem režimu, kot si vlada želi, da bi bilo angleško ljudstvo uverjeno, in po vsej Angliji pridobiva na moči prepričanje, da Chamberlain ni mož, kateremu bi mogla Anglija z zaupanjem poveriti vodstvo sedanje vojne.

Drugič, ministrska predsedstva vsega sveta vedo, da vodijo nekateri člani angleške vlade že izza vsega početka sedanje vojne, in vplivni Angleži izven Anglije, tajna pogajanja z gotovimi nacijskimi krogi v Nemčiji, zlasti s člani nemškega generalnega štaba.

Velika Britanija je vse do monakovske konference trdno upala, da se bosta Nemčija in Rusija zapletli v vojno, kakor je Hitler napovedoval v svoji knjigi "Mein Kampf". Danes ne prihaja taka vojna več v poštev, razen če dobi Nemčija zanje pomoč zapada. In tisti, ki si prizadevajo zdaj poravnati nesporazume in končati vojno, bi bili pripravljeni dati Nemčiji to pomoč za njeno borbo z Rusijo.

Nemci pošiljajo nad angleško obal skadrono štirih ali petih letal, mesto da bi štele te eskadre 400 ali 500 letal, kakor bi bilo pričakovati, če bi hoteli res začeti to vojno "zares," kakor je Hitler zagrozil. Za tem, da se tudi Nemci boje začeti z akcijo, leži vsekakor več kakor samo njihova kupčija z zavezniki.

Nacisti uvidevajo, da je vse ozemlje, ki so ga oni smatrali za svoj "lebensraum," danes v oblasti Rusije. Nemci uvidevajo, da so jim njih pohod na Balkan zaustavili in blokirali Rusi. Zdaj pa je še turška vlada po izjalovitvi svojih pogajanj s Sovjetsko Rusijo, podpisala sporazum z Anglijo in Francijo. To je največji poraz

UREDNIKOVA POŠTA

KAJ JE S FILMOM, KI GA JE POVZEL SDD

Kaj je s filmom, ki se ga je posnelo ob otvoritvi "balinarskih prostorov in kegljišč S. D. D." — tako me je vprašalo več naših rojakov, kateri so bili na dan 16. in 17. septembra v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd.

Nekateri mislijo, da se jih je s posnemanjem filma "potegnili za nos" — povedano po domače toda to pa ni res. Film se je v resnici vzel in je tudi dobro, oziroma prav fino izpadel.

Kdo in kaj je vse v filmu, to boste lahko videli v soboto, 28. oktobra ob 7 uri zvečer, ker se bo film kazalo v avditoriju Slov. Delavskega Doma.

Ako ste bili dne 16. ali pa 17. septembra v S. D. D. ste tudi ne filmu, kajti film je dolg 1000 ževljev odnosno za eno uro predstave, in rečem, da je film excellent, viden in čist bolje kakor filmski film, ki smo ga danes kazali v SDD.

Kdor je bil na otvoritvenih prireditvah SDD balinarskih ali pa kegljaških prostorov, tje je tudi v filmu, kako izgleda.

Glas iz Dearborna, Mich.

Že od mladosti je moje največje veselje petje in dramatika, za kar tudi vedno delujem po svojih močeh.

V novembru leta 1932 sem čital, da vpripori Samostojni pevski zbor "Zarja" svetovno znano opero "Marta." Ker mi je bila opera "Marta" nekoliko znana, sem si mislil, tole bi pa rad videl, ker tako velika in težkega dela se ne podstopi vsak. Res je nekoliko daleč iti v Cleveland, a želja za videti je bila večja.

V nedeljo 13. novembra smo bili že na potu in v dobrih 4 urah že tam.

Po nestrpnem pričakovanju je prišel zaželeni čas, in zaginjalo se dvigne. Zasedoval sem prizore enega za drugim s takim zanimanjem, s takim užitkom, da smelo rečem, še nikdar v mojem življenju. Hvala, kjer hvala spada! Bil je to višek slovenskega kulturnega dela, kar sem ga jaz videl.

Ravno isti zbor priredi 5. novembra opero "Il Trovatore", katero bom gotovo tudi videl.

Slovenski starši v Clevelandu, pripeljte svoje male pevce in pevke k tej prireditvi, ker to jim gotovo da veselje k nadaljnjemu slovenskemu kulturnemu delu.

Tebi, zbor "Zarja", pa čestitam in se ti zahvalim za užitek pri operi "Marta" in ti želim uspeha pri prihodnji operi "Il Trovatore".

Na svidenje, 5. novembra.

Ciril Stular

nacistične Nemčije, nad katerim nacisti ne morejo prikriti svoje jeze.

Nemčija je blokirana od vseh strani. Je pa še nadaljni vzrok, da je v Nemčiji tako malo entuziazma za vojno. Nemčija namreč ve, da se na Italijo ne more zaupati in zanašati. Nemčiji sovražno naziranje v Italijo napreduje v skokih, in avtoritativne osebe, ki poznajo Italijo, so se ob svoji vrnitvi v to deželo izrazile, da bi se italijanska armada uprla povelju Mussolinija, če bi ji ukazal pohod na vojno ob strani Nemčije.

Pretekli teden se je pojavila v časopisju vest, ki je javljala, da je izjavil italijanski kralj, da Italija ne bo zgrabila za orožje napram Franciji. Armada je lojalna kraljevski hiši in kralj je dobil nadoblast v sedanji krizi. Zdaj se tudi doznavajo, da je dne 2. septembra zjutraj predložil Mussolini kralju v podpis povelje za mobilizacijo italijanske armade, toda kralj povelja ni hotel podpisati.

Zato je danes vse negotovo in nihče ne more napovedati, kaj se bo zgodilo jutri. Vse je odvisno od besedice "morda." Danes nihče ne ve, kje stoji njegov sosed niti ne, kaj bo jutri storil.

človek kot "move zvezdnik" pridite pogledati v soboto, in videli boste sami sebe v filmu.

Mnogo posetnikov ni vedelo, da se snema film in vsi ti bodo gotovo presenečeni ko bodo videli sami sebe na platnu — seveda v pozni in prozi ter aktanju, take kot so v vsakdanjem življenju, brez vaj in poskušanj.

Ker me je že toliko ljudi vprašalo kako so v filmu, bi vsem tem, če ne vsem, pa mnogim lahko pojasnil, da so prav fajn, toda s tem bi pa morda tega ali onega razžalil, pa je najbolje, da vidite sami sebe in nato sami o sebi tudi napravite sodbo ali kritiko "o vašem nastopu v filmu".

Film smo razvili in videli da je jako dober posnetek, in v soboto zvečer ob 7 uri pa ga bomo kazali. Vstopnic ni nič v prodaji — torej kdor želi videti ta film, naj si nabavi vstopnico pri blagajni SDD, katera bo odprta od 6. ure naprej.

Vsopnina k filmu in plesu je 25c.

V. Coff

Nekaj posebnega za petek zvečer dne 27. oktobra

Na ta večer namreč prireditelj naši slovenski Makabejci od števil 1288 veliko maskerado veselico ali takozvani Halloween Ples, v avditoriju SDD.

Pričakuje se veliko mask, tudi drugega občinstva, plesalcev in gledalcev v maskah oblečenih.

To bo zabava, da se bo kar kadilo po veliki dvorani.

Torej kar vsi prihitite v naš Slov. nar. dom pogledat naše Makabejce, četudi bomo malo nahlajeni, bodo Makabejci imeli na razpolago jako dobro kapljico, ki nam bo takoj prehlad odgnala. Če bomo pa čutili, da nam po želodcu praznosta nadlego dela, nam bodo pa Makabejske, vrle kuharice postregle z okusnim prigrizkom, tako da se bomo počutili kot novo rojene, tako se vsaj sliši med nekaterimi odborniki, ki imajo to veselico pod komando.

V krogu naših prijaznih Makabejcev bomo pozabili na vse križe in težave, ki nas večkrat nadlegujejo, bomo gotovo dobili mnogo naših znancev in prijateljev in se bomo razveselili, posebno ko dobimo za plesalko ali pa plesalca, kako lepo ali komično oblečeno masko.

Pozabili bomo takoj na vso evropsko vojno in nekateri lahko še tudi pozabijo, da smo zvezani v zakonski jarem.

Da se bo izplačalo namaške radit, so naši Makabejci pripravili celo vrsto denarnih nagrad. Če bi vam tukaj povedal koliko

jih bo; bi kdo rekel, glej jih no, to so kar celi bankirji, da kar toliko denarja rezedelijo, torej bodo pa.

Vstopnino so določili jako nizko, samo 25c in še povrh bodo dali kot darilo pri vratih \$3.00 Igral bo naš znani Yankovich

Veselični odbor

ANGLIJA IN FRANCIJA ODKLANJATA HITLERJEV MIR

Anglija in Francija sta prošli teden formalno odklonili "mir," katerega jima je ponujal Hitler, pod pogojem, da priznata razkasanje pogažene Poljske. Chamberlain je v govoru pred angleškim parlamentom indirektno izjavil, da je s sedanjo nemško vlado mir nemogoč, ker skušnje zadnjih let kažejo, da se na njeno besedo ni zaneslo.

Z drugimi besedami povedano, Anglija in Francija sta prišli do zaključka, da dokler bo Hitler vladal Nemčiji, je mir v Evropi nemogoč. V istem smislu je dan preje govoril francoski premier Daladier.

"Vojna do skrajnosti naših moči," pravi Chamberlain

Chamberlain je kot odgovor na Hitlerjevo grožnjo, da bo Evropa v slučaju, da se njegove "mirovne ponudbe" ne sprejme, pahnjena v "krvavo kopel," kakršne zgodovina še ne pomni, izjavil, da mora Nemčija izbirati med definitivnimi garancijami za trajno evropsko varnost in med vojno "do skrajnosti naših moči."

"Čelo, ako bi nemški predlog vseboval sugestije za izravnanje obstoječih krivic," je dejal angleški premijer, "bi bilo še vedno treba vprašati, s kakšnimi praktičnimi sredstvi namerava nemška vlada prepričati svet, da bo agresija končana in da se bo dane obljube držalo."

Krivic nad Poljsko in Češko morajo biti popravljene

Chamberlain je dal indirektno razumeti, da se vojna ne more končati, dokler se Nemčija ne umakne iz Poljske in Českoslovaške. Dejal je, da so predlogi nemškega kancelarja "nejasni in da ne vsebujejo nikake sugestije za popraviljenje krivic, storjenih Poljski in Českoslovaški."

Angleški premijer ni nikjer v svojem govoru omenil Sovjetske Rusije, dasiravno je imel očitno njo v mislih, ko je rekel, da ako se bo vojna nadaljevala, "svet ne bo nikdar več tak kot je bil nekoč," neglede, kakšen bo njen konec.

Laboriti in liberalci se strinjajo z vlado

Stališče vlade sta takoj podprli tako delavska kot liberalna stranka v parlamentu. R. Clement Atlee je kot vodja delavske stranke izjavil: "Tako zvana mirovna ponudba prihaja od strani človeka, čigar beseda je vpricho njegove brutalne agresivnosti docela brezpomembna, in ista ne kaže nikake spremembe srca ali duha, na katero bi se moglo graditi upanje za bodočnost. Mi smo pripravljeni voditi ta boj, dokler ne bomo zajamčili razmer, pod katerimi bo svet mogoče živeti v miru."

V imenu liberalne stranke je govoril Sir Archibald Sinclair, ki je izjavil, da "ako bi se obotavljali katerikoli žrtvam za ustavljenje nacijske tiranije, bi s tem izdali ne samo svojo lastni deželo, temveč izdali bi obenem demokratične ideale in nade, da se upostavi mir na zemlji."

Medtem ko je Chamberlain govoril iz Berlina prišlo poročilo, da so v teku priprave za konferenco med Nemčijo, Rusijo in Italijo glede skupne vojne akcije, obenem pa je bila izrečena grožnja, da naciji prič-

orkester. Vstopnice dobite pri vseh članih društva.

Če se hočete prepričati, da bo vse tako, kot navedeno, pridite na to veliko veselico in se razveselite med vašimi Makabejci. Na svidenje!

Veselični odbor

no z obširnimi bombnimi napadi proti Angliji.

Trgovinski sporazum med Anglijo in Rusijo

Vloga Rusije v tej vojni je še vedno skrajno zagonetna. V istem času, ko je Berlin namignil, da bo Rusija podpirala njen boj proti zapadnim demokracijam, je bil v Londonu med Anglijo in Sovjetsko unijo podpisan sporazum za izmenjavo ruskega lesa za britski gumij in kositer. Da-li ima ta sporazum tudi kakoli politično značilnost, za enkrat ni mogoče reči.

Vsekakor pa je značilno, da se Anglija in Francija obnašata skrajno vzdržno napram Moskvi. To posebno jezi Mussolinija, ki v svojem listu odprto tarnja, kaj da Anglija in Francija prav za prav mislita, ko mirno gledata prodiranje Rusije na Baltiku, dočim bi ji morali napovedi vojno, čim so sovjetske čete začele z okupacijo poljskega teritorija.

LUNDER-ADAMIČEVA "VAŠKA VENERA"

(Dalje s 1. str.)

gi kakšnega profesorja, doktorja ali blaziranega, vsega sveta naveličanega nervoznega aristokrata kakor pa v vlogi kmečkega hlapca. Ni tiste trde kmečke okorelosti, tistega počasnega delovanja misli, ki je lastno kmečkim hlapcem. Kaj hočemo: Verovšek je sijal v vlogah Krjavca in zarobljenih Blažev Mozolov, Danilo Cerar v vlogah blaziranih lordov in puršaskih aristokratov, Nučič v vlogah sentimentalnih ali taljastih ljubimcev (Nande).

Filomeno Čičigoj pa je igrala ga. Nežka Kalan, ki je že dolgo nismo videli na našem odru, kjer se je svoje čase pridno uveljavljala. Njena igra je bila korektna, naravna in prepričljiva, posegla je globoko v življenje, iz katerega je zajemala, toda bila je — preliha. Vzrok tega bo najbrže v tem, ker je zaradi svoje dolgotrajne odsotnosti prišla iz vaje. Ako hočeta igravec in pevec ostati na višku svojih zmognosti, smeta sicer storiti marsikaj, samo edinega greha ne, — da za delj časa zapustita oderske deske.

Igro je režiral Frank Cesen. — Pozdravni govor je govoril Krist Stokel, predsednik društva, nakar je pozdravil navzoče tudi John Kvartich, gl. predsednik SSPZ. Med igro in po igri so nastopili tudi razni pevci, člani društva, ki so lepo zapeli par pesmi, kakor tudi kvartet Samostojne "Zarje". — Rudolph Perdan je orisal dramatično delovanje društva.

Dvorana je bila nabito polna, kar je dokaz, da je društvo priljubljeno in da ima v naselbini nešteto prijateljev. Bil je lep večer, s katerim je Lunder-Adamič častno in dostojno proslavil 30-letnico svojega obstoja.

SOVJETSKA UNIJA NALETI NA ODPOR

Dočim so se tri male batiške države, Estonija, Latvija in Litvinska, brez posebnih protestov uklonile volji Sovjetske Rusije ter pristale na važne vojaške koncesije, pa je Moskva te dni naletela na odpor na dveh točkah. Finska se ni sprejela dogovora, ki ga je zahteval Stalin, in tudi turški zunanji mini-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ŠKRAJ

Neki poslanec, očel otrok, je hotel v spet spregovoriti za den njegovih tovarš pripadati opoziciji, nakar pa še hočeš vendar še vseh sedaj službah!"

Nakar je poslanec "Res je, a moja bo spet kmalu rodila"

Ko se je nekoč princ poročil, je stroške dobilo 100 Ko se je ena od nje in so jo vprašali nega bodočega moža odvrnila:

"Ah, jaz sem mislila boste vse dali!"

Pred skoraj sto let najskem Burgtheatru li komika Beckmanna ral v neki veselolig kokuš.

Ta prizor je opar po vseh pravilih in pa je skoraj vso prtem odru.

Toda ravnatelstvo skopariti in pri nje je prišla v tem prico kokuš iz — lepece Beckmanna to m rezal je tudi to koku hjala ravnatelstvo roga prava kokuš.

Premišljali so, kak ugnali.

Ko je prišla predstavni na mizo, niti niti prava, niti temveč iz trde trudi to ni spravilo iz ravnotežja. Z nje ročno žago in je nem krophu publiki gati po vseh tessarati pri naslednji servirali spet normalno pečeno in dišečo kokuš.

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

ster je zapustil Moskvo, bi bila podpisana sodelovanje v Črni Dardanelah. Te dni je razvnela škandalska ferenca škanidnava, na kateri bodo sklenili svojo nevtralnost v situaciji. Na konferenci litala za pomoč Fin-

Napoleonov sestanek z usodo

Težavno delo je bilo to, da so pregovorili Napoleona, naj se vrne in naj zapusti svojo armada. Ni in ni hotel nič vedeti o tem, saj je kar venomer trdil, da vojna ni izgubljena. In celo takrat, ko se je slednjič s Caulaincourtom usedel na sani, je govoril le še o tistih zmagah, ki jih bo še dosegel s svojimi sveci četami, kadar se bodo strnile z nespočitimi.

Predvsem pa je hotel, da bi imel Prusijo za seboj. Naslonjen v kot sani, je ležal brez spanja, kakor sploh v teh dneh ni skoraj nič spal, in tako čudno jasni, decembrski noči. Le malo besed je v takih urah spregovoril, a to so bile pametne in kakor da bi bile vsaka minuta konec zase.

"Tale pot, Caulaincourt, bo nekoč zgodovinskega pomena za vas in vašo rodino," je nekako dejal. Ali pa: "Pač je malokdaj kakemu človeku usojeno, da more tako dolgo v taki zaupni bližini sedeti skupaj s svojim vladarjem. To priložnost morate obrniti sebi v prid. Te sanje so zdaj središče Evrope. A kako je to dobro, da Evropa niti ne ve ne, kje naj išče svoje središče, saj zdajle ne stoji trdno, ampak drži! Kakšen značilen primer za ta naš položaj!"

Koj nato pa je spet opazil strahotnost pokrajine, ki ji je čustvena mesečina spajala vid in razmere.

"Kako lahko bi naju kdo napadel in umoril! Kako lahko bi se zgodilo tako zahrbtno dejanje!" je dejal. In ta misel ga je spet tako vznemirjala, da je pogledal, ali ima pri rokah pištolo, ki jo je nosil s seboj v žepu svojega kožuha.

Pri tem pa je drgetal od mraza in utrujenosti, dasi ga je bil Caulaincourt pokril še s polovico svojega kožuha. Šlo je na tretjo uro po polnoči, ko se je zlomila desna smuka in ni bilo drugače, ko da so se morali ustaviti. To je bilo že tik na meji Saške, katere si je cesar zaradi varnosti tako prepeneče želel. K sreči so nečisto našli hišo, majhno gostilno, kakor se je dozdevalo, kamur so konji baš še mogli zvladati v tej stiski brez tolažbe.

Dolgo se na trkanje in klicanje ni nihče oglašil. A ker trkanje le ni prenehalo, je krčmar slednjič odprl vrata.

Napoleon je zlezal iz voljne lopote svojega kožuha. Dal se je odvesti v majhno sobo, kjer je pil kavo in se je nato ulegel na zofa, da bi malo počival. Za nekaj sob bolj daleč pa je Caulaincourt ta čas uporabil za to, da si je spopolnjeval svoje zapiške, zakaj, vestno si je zapisoval vse pogovore s cesarjem. Napoleonu se je zdaj pa zdaj za-

in priliko," ga je mož zavrnil. "Nemara da razumete, da take prilike ne bom izpustil."

Vstal je in začel dolgih korakov meriti sobo. Pištolo je pustil na mizi, in Napoleon je mrzlično preudarjal, ali jo more pograbiti, preden bi mogel ta človek priskočiti. A njegov strahotni nasprotnik je bil že spet pri mizi. Govoril je, kakor bi se sam s seboj pogovarjal:

"Nikoli bi si ne bil mislil, da bom še kdaj imel usodo sveta v svoji oblasti. Tu, za to mizo, je že car Aleksander sedel, ko je potoval skozi to deželo. A car Aleksander ni bil usoda sveta, saj niti usoda Rusije ni bil! Kaj menite, kaj bi se bilo zgodilo, če bi se bil jaz, na primer, domislil, da bi ga bil ustrelil? — ni! — Vse bi bilo pri starem ostalo."

Napoleon si je napenjal možgane, da bi mogel razumeti, kaj ta človek prav za prav hoče od njega. Ali je nemara norec pred njim? Ali se le poigrava od veselja zaradi plena, ki mu je prišel v roke, da bi še nekoliko užival svojo prešernost in ga bo nato zares napadel? Ali ga bo ustrelil? Skušal je doumeti njegove besede, ki so se dozdevale tako peklensko dosledne.

"No, car Aleksander ni bil nič. Če bi bil mrtev, bi ga sledil naslednik; če bi se ta umrl, bi ostal še ruski narod. Zakaj, ruski narod je večni, kakor je tudi naš. A kaj bi ostalo za nami? Z eno samo kroglo bi uničil svet, ki ste ga vi postavili. Ta svet je vaš in je le po vas in bo, dokler boste vi. Ta svet je svet samovoljnosti, ki ničesar ne priznava, še večnosti ne. In krogla, ki more upihnniti to samovoljnost, je zdajle v mojih rokah."

Napoleon je začutil, kako mu izginja kri iz obraza, in je občutil, kako je prepaden. Nenadoma je začel moža s strahotno jasnostjo razumevati.

"Ne ugovarjajte mi!" je oni nadaljeval, čeprav ni bil cesar niti besedice spregovoril. "Nikar mi zdaj ne govorite o svojem sinu, gospod! Temu sinu ne boste mogli dati ničesar s seboj, čeprav upate na to! Vi že nič več živeli ne boste, ko bo on šel prav za prav živeti

in suho. Napoleon se je tega smeja še bolj prestrašil kot njegovih groženj. Poln groze je pogledal v ta drgetajoči obraz, ki se mu je poznalo, kako se drug z drugim bijejo misli in sklepi. Drhtel je in znojne kaplje so mu orosile čelo. A ta nasprotnik se je skoraj z nadčloveškim naporom obvladoval, dasi je cesarja nenadoma nahučil:

"Vi se mi smejete?" je zakričal, dasi Napoleonu še na mar ni prišlo, da bi se bil smejal. "Le, le smejajte se, če hočete! Saj vem, da le norce brijete iz vsega, karkoli potrebujemo mi za življenje in za smrt. Kakor slepci hlepijo po luči, tako smo mi koprneli po človeku, ki bi nam dal vero vase. Vi ste pa preobrazili svet brez vsakršne vere. In ljudstvo pravilno misli o vas, da ste hudič."

Ko je to govoril, je imel solze v očeh. Videti mu je bilo, kako je sleherno besedo tako rekoč iztisnil iz sebe, in kako se ni mogel več brzdati in je iskal opore, da bi se je oprijel. Brez dvoma bi se ga bil Napoleon zdaj lahko ubranil, če bi ne bil tudi sam kakor hrom. Tudi on je hotel vstati in spregovoriti. A besede tega človeka so ga tako pobile, da bi se ne bil mogel zganiti z mesta, pa čeprav bi bila vrata odprta in bi bila pot svobodna.

Tako sta nekaj časa sedela drug drugemu nasproti in sta molčala. A v tem molku so se njune misli borile druga z drugo na življenje in smrt, dasi se niti spogledala nista. Oba sta čutila, kako je ta minuta moreče ležala na njima.

Protivnik je prvi vstal in se mahoma otresel teh misli. Vzel je pištolo v roko, ki je še zmeraj nedotaknjena ležala na mizi, in je dejal: "Preveč sem vas počastil. Mi vsi, tudi ljudstvo precenjujemo vašo strahovitost. Saj vi niti hudičevi niste, ampak ste le smešni." Nato, ko je Napoleonu izročil pištolo, je dodal: "Vidim, da ste na begu in da se je vaša usoda že začela, kakor sem vam jo prerokoval. Počemu naj bi ji še jaz pomagal? Svojo oblast vračam v vaše roke in ne pričakujem od vas niti toliko časti, da me boste ščitili, čim boste spet torej, da boste za svoje maščevanje mogli sklicati svoje gardne čete."

Napoleon spočetka ni razumel njegovih besed. Hotel je vzeti svojo pištolo, a je nato brž odmaknil roko. A gospodar mu jo je vrgel pred noge in je odšel iz sobe, ne da bi se še obrnil. Šele čez nekoliko časa se je cesar počasi sklonil in jo pobral. Potem je trajalo le še malo časa, preden je bila z majhno

desko smuč popravljena. Caulaincourt je prišel, da bi cesarja zbudil. Pa ga je zagledal, kako je stal sredi sobe, držeč pištolo v roki. Pomagal mu je obleči kožuh in ga je odvedel k sanem, ki so v jutranjem somraku čakale pred vrati.

Napoleon se je usedel na svoje mesto in se zvil v odeje, in voznik je nategnil vajeti. A ko so se sani že zganile, je cesar mahoma pomignil, veleč, naj še postojijo.

Segel je v žep, vzel iz nje srebrom okovano pištolo in jo izročil Caulaincourtu, rekoč, naj jo da gospodarju v spomin na cesarja Napoleona, ki je bil njegov gost. A ko se je Caulain-

court osupel dvignil in je hotel izvršiti ukaz, je cesar zaklical za njim: "Recite temu človeku, da sem si še enkrat temeljito premislil! Resnično, imel sem ga za strahopetca."

Cez picle pol ure so se po lepi vožnji brez motenj pripeljali do saške meje in so bili že drug dan v Draždanih.

(H. Suessen.)

STOP Itching GET RELIEF This Fast Way - or Money Back

For quick relief from itching of eczema, pimples, athlete's foot, scabies, rashes and other externally caused skin troubles, use world-famous, cooling, antiseptic, liquid D. D. D. Prescription. Greasless, stainless. Soothes irritation and quickly stops intense itching. See trial bottle proves it, or your money back. Ask your druggist today for D. D. D. PRESCRIPTION.

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KEnmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENdicott 0653

Ravnokar je izšla ...

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klančar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu rojena mladina, da se mladina seznani z zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana
stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,
6231 St. Clair Avenue

THE AWFUL PRICE YOU PAY FOR BEING NERVOUS

Check Below And See If You Have Any Of The Signs

Quivering nerves can make you old and haggard looking, cranky and hard to live with — can keep you awake nights and rob you of good health, good times and jobs. Don't let yourself go! Start taking a good, reliable tonic — one made especially for women. And could you ask for anything whose benefits have been better proved than world-famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound? Let the wholesome herbs and roots of Pinkham's Compound help Nature calm your shrieking nerves, tone up your system, and help lessen distress from female functional disorders. Make a note NOW to get a bottle of this time-proven Pinkham's Compound TODAY!

without fail from your druggist. Over a million women have written in letters reporting wonderful benefits. For the past 60 years Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound has helped grateful women go "miling thru" trying ordeals. Why not let it help YOU?

"PROFESSOR NOODLE"

Dear Professor:
I think that women should be paid big wages just like men! For isn't every wife and maid a full-fledged citizen?
Little Office Sunshine

HENRY!!!
ARE YOU GAMBLING AGAIN?
THERE'S 15 CENTS MISSING!!!
Prof. Noodle

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'

Miroslav Malovrh:

V ŠTUDENTOVSKIH ULICAH

LJUBLJANSKA POVEST

Vohal je vonj finega parfuma, ki ga je bila prinesla s seboj Helena na krilih in postal zamišljen. Ko je Helena stopila k njemu, se je je strastno oklenil in plašno vprašal:

"Kaj ne, Helena — pa me vendar ne zapustiš, čeprav je tam tako lepo?"

In Helena je imela mnogo posla, predno je četka prepričala, da ostane pri njem, in da ga ne bo nikdar zapustila.

V.

Grofica Lici je bila žena, ki je imela vsak dan druge želje in druga nagnjenja. Kar jo je danes še veselilo, to jo je jutri že dolgočasilo; po čemer je sedaj hrepenela z vso močjo svojega srca, to je vrgla brezbrizno na stran, čim je bilo doseženo.

V tej nestalnosti svojega značaja bi bila gotovo kaj hitro pozabila tudi na svojo lepo znanko iz Študentovskih ulic, da je ni nanjo neprestano spominjal njen sinček. V dolgih urah samote in molčnosti je mali grof neprestano razmišljal o lepem dekletu, ki se je tako živo zanimalo za njegove igranje, in o njenem bratu, ki je bil ravno tako bolan kakor on sam.

Samota, v kateri je živel, ga je morila. Znal je na pamet vse pripovedke svoje guvernantke in jih ni maral več poslušati. Tudi prijatelj svoje starosti ni imel. Grofica Lici je bila pač pripeljala več dečkov iz dobrih rodbin, ki naj bi delali malemu grofu družbo, toda bili so vsi zdravi in čvrsti in zato jih je mali grof sovražil in jih tudi hitro prepodil. Od tedaj je bil vedno sam in to samoto je prenašal vse težje.

Ko je nekega dne slišal velik hrup na cesti, ga je guvernantka nesla k oknu. Videl je tedaj veselo družbo bosonogih dečkov, ki so dirjali okrog hiše v vsi prešernosti svoje mladosti. Ruvali so se in se pretepali, kričali in vriskali — mali grof Emil Attems pa je sloneč na oknu tiho jokal, da mu je tako razveseljevanje onemogočeno.

Tedaj ga je prešinila želja, da bi dobil tovariša in tedaj se je spomnil malega Franeka. Guvernantka je morala takoj iti klicat grofico.

"Mamica, nekaj bi te rad prosil. Pa obljubi mi naprej, da mi to storiš."

"Vse ti storim, kar si želiš," je odgovorila grofica, ki ni bila prav nič radovedna na željo svojega sinka.

"Potem te prosim, pripelji bolnega brata one lepe gospodične. Jaz ne maram biti več sam. In še danes naj pride."

"Še danes naj pride," je potrdila grofica Lici, prav kakor bi se šlo za stvar, ki se lahko kupi v prvi prodajalni.

Uro pozneje je stara ženica, ki je včasih pomagala Heleni pri gospodinjstvu, stala na hišnem pragu in se z vidno razburjenostjo ozirala proti koncu Študentovskih ulic. Čakala je na Heleno, ki je bila šla na trg.

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvom
Pohištvo in vse potrebščine
za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

ALI VAŠ RADIO DOBRO
DELUJE?

Strokovnjaško popraviljanje radio aparatov. Pokličite ENdicott 3880 za približni račun. Vse delo garantirano.

ACME HARDWARE
7002 St. Clair Ave.

Čim jo je zagledala, ji je hitela nasproti.

"Slišite, Helena, — pismo je prišlo za vas."

V hiši policijskega kancelista Knifica so bila pisma kaj redka stvar. Heleni je včasih pač kak dečko skrivaj prinesel pisemce kakega zaljubljenega študenta ali sešitek pesmi, toda pravega pisma še ni nikdar dobila.

"Pismo — in zame?" je vprašala Helena in nekoliko nezaupno gledala drobno dehteče pisemce v rokah stare sode.

"Da, za vas," je potrdila sode. "Neki gospod je bil tu — zlate gumbje je imel na suknji in visok klobuk. Velik gospod je bil in jako imenitno se je držal."

Helena se je spomnila tega gospoda z zlatimi gumbi, ki ga je bila videla v hiši grofice Lici in prevzela jo je tako vesela slutnja, da je od radosti zardeala. Minilo je že več kot teden dni, odkar je bila pri grofici in bolelo jo je, da se je grofica vse te dni ni spomnila ne enkrat. Očitno si je, da se je nerodno obnašala in da vsled tega grofica neče več z njo občeati.

Roka ji je trepetala, ko je odprla pismo in čitala z ljubeznivimi besedami izrečeno povabilo grofice Lici, naj pride popoldne na kavo in naj pripelje s seboj svojega brata, "da se seznani bolna otroka, ki ju je nemila usoda tako kruto zadel, da je dolžnost človekoljubnosti jima življenje olajšati."

Helena je stekla po stopnicah in planila v sobo, da se je mali Franek skoro prestrašil.

"Kaj ti pa je?" je vprašal Franek, ko je videl žareči obraz svoje sestre. "Kaj se je zgodilo?"

Sklonila se je nad posteljo in objela Franeka.

"Ah, fantek moj, ko bi ti vedel! Taka sreča. Zdaj ti ne bo treba ničesar več pripovedovati! Zdaj boš vse sam videl."

Franek je ves trepetal, tako silna je bila radovednost, ki ga je spreletela.

"Kaj pa, kaj, povej vendar." Dečko je siutil, kaj mu bo sestra povedala, a ni se upal

V najem

Odda se v najem odrasli družini ali dobrim pečlarjem 3 sobe. Kdor želi, naj se zgleda na 1114 East 77 St.

Odda se

V najem se odda 5 sob, parna gorkota, na 6400 St. Clair Ave.

Išče se

Išče se dekle za delati v trgovini. Skušnje ni potrebno. Za več pojasnila vprašajte na 599 East 140th St. ali pokličite. P.O. tomac 7422.

Ako je kaj narobe z vašim pralnim strojem pokličite nas. Imamo izkušenega človeka eksperta, ki vam ga popravi, da boste zadovoljni. Pri nas dobite Washer Parts za vse pralne stroje.

Mandel Hardware

15704 Waterloo Rd.
KENmore 1282

BOLEČINE V KITAH
NAGLO ODSTRANJENE

Nikar po nepotrebnem ne prenašajte bolečin v kitah. Na tisoče ljudi je bilo nepričakovano rešenih revmatičnih bolečin, bolečin v kitah in zgibih s pripravljenimi drgnjenjem s Pain-Expeller-jem. To nenavadno zdravilo naglo pomaga. Do sedaj je že bilo prodanih nad 17 milijonov steklenic. Kupite Pain-Expeller. Zahtevajte Pain-Expeller s sidrom na steklenici.

verjeti, da se uresniči njegova najiskrenejša želja, ki je ni bil še nikdar izustil.

"Popoldne te peljem seboj," je hitela pripovedovati Helena, "grofica mi je pisala, naj pridem in naj pripeljem tebe seboj, ker je dolžnost človekoljubnosti, da ti življenje olajša. Z malim grofom se boš seznanil, vse njegove igranje boš videl, vse tiste lepe reči, ki jih je polna njegova soba. O, Franek, kako sem srečna."

Malo, da se nista razjokala samega veselja. Heleni se je zdelo, kakor da je svetlo solnce razlilo svoj blesk po njeni mračni in vlažni sobi. Menila je prej, da ne pride nikdar več z grofico Lici v dotiko in vsled tega jo je prijazno povabilo tako neskončno osrečilo.

Helena je morala takoj vse pripraviti za ta obisk. Najprej je vzela v roko Franekovo obleko. Bila je tako revna, narejena iz obnošene obleke starega Knifica in treba je bilo mnogo urnega dela, da jo je vsaj za silo spravila v red. In potem je

morala misliti tudi nase. Prelila je svojo obleko in preiskala vso zalogo obledelih trakov, kar jih je bilo pri hiši, da bi čedneje izgledala. Franek ji je neprestano sledil z očmi. Govoril je malo, celo vpraševal ni več, kakor je bila sicer njegova navada, samo na staro uri na steni se je neprenehoma oziral.

Knific izvedel za povabilo grofice Lici. Molče je prečital pismo, potem je osorno rekel.

"Iz tega ne bo nič — tega nikakor ne dovolim."

Franek je prebledel kakor smrt in tudi Helena se je očetovala odločbe tako ustrašila, da nekaj trenutkov ni mogla ziniti.

"Ali — oče — kaj naj vendar storim — tako lepo povabilo," — je končno jecljaje vzkliknila Helena in z rosnimi očmi gledala na brata, čigar roke so krčevito stiskale odejo, kar je pričalo, da je v njegovi notranjosti divjal največji vihar. "Ti, Helena, greš lahko, če

te veseli," je na svoj odločni način izjavil. "Toda Franeka mi ne boš vlačela po tujih hišah. Lahko se prehladi, jedel bo najbrž stvari, ki nih niti ne pozna

in si morda nakopal kako bolezen..." "Ah, oče, saj to si lahko mislite, da bom nanj dobro pazila, pa tudi jaz ne maram iti."

Helena in solze bridkega naračanja so ji začele teči po licu. "In če Franek ne sme tja, pa tudi jaz ne maram iti."

(Dalje sledi.)

Naznanilo in Zahvala

Globoko potrta in žalostnega srca naznanjamo vsem prijateljem in sorodnikom žalostno vest, da je umrl naš ljubljani soprog in skrbni, dobri oče

Joseph Bukovec

Premilil je dne 29. septembra. Pogreb se je vršil 2. oktobra iz Joseph Želetovih prostorov na Highland pokopališče kjer smo ga položili k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil rojen 10. oktobra 1893 leta v vasi Kot pri Semiču.

V dolžnost si stejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence h krsti dragega pokojnika. To je bil izraz prijateljstva napram njemu in izraz sočutja napram nam.

Dalje izrekamo zahvalo vsem onim, ki so darovali za maše za pokojnika.

Zahvalo naj sprejmejo tudi oni, ki so se prišli posloviti od pokojnika ko je ležal na mrtvaškemu odru, ter onim, ki so ga spremili na zadnji zemeljski poti.

Srčna zahvala naj velja vsem dragim prijateljem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo pri pogrebu.

Hvala prijateljem pogrebem, ki so nosili krsto kakor tudi Mr. Tavčarju tajniku društva Maccabees za lep poslovilni govor ob krsti.

Hvala Joseph Zele pogrebniemu zavodu za vzorno urejen pogreb in najboljšo vsestransko poslugo.

Posebno zahvalo naj sprejmejo godbeniki slov. godbe Bled, ki so se oficijelno prišli posloviti od svojega bivšega tovariša, kakor tudi dragim sosedom za vso pomoč in tolažbo v dneh smrti.

Ti dragi, ljubljani soprog in oče počivaj v miru in rahla naj Ti bo ameriška zemlja. Težka bolezen Ti je grenila zadnja leta Tvojega življenja in Te spravila v prezgodnji grob. Globoka žalost je v naših srcih, vsaj smo Te vsi ljubili. Spominjali se Te bomo vedno z ljubeznijo in hvaležnostjo v naših srcih.

Žalujoči ostali

KATHERINE, soproga
CHARLES in ALBERT, sinove
LILLIAN, hčerka.

Euclid, Ohio, 24. oktobra, 1939.

Kampanja za "Cankarjev glasnik"
sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk
ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO ŠE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE
REVIJE POSTANITE ŠE DANES!

NAROČNINA JE:
za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za
4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Trgovci in obrtniki

Sedaj je čas, da si naročite vaše
koledarje za 1940

● Pri nas imamo veliko izbero vseh vrst koledarjev, ki vam bodo gotovo ugajali. Imamo letos posebno lepe vzorce. Izplačalo se vam bo, da si ogledate naše vzorce predno naročite navadne, slabe koledarje od druge družbe.

Obdarite letos vaše odjemalce, ki so vam bili naklonjeni celo leto, s koledarji. Pridite si ogledat vzorce sedaj, ko je zaloga popolna in izbira nenavadno dobra.

Oglasite se v uradu ali pokličite HENDERSON 5311 ali 5312, in zastopnik pride k Vam.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue